

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EPILOG

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

Datum (období) tvorby: 27. - 28. prosinec 2012

Ročník: osmý

Vzdělávací oblast: literární výchova – základní seznámení s literárními pojmy

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:

Žáci se seznámí s pojmem **epilog** a jeho funkcí v literárním díle a rozliší ho od prologu.

Klíčová slova: epilog (doslov), prolog (předmluva, úvod)

Použité ukázky: T.M.Plautus, E. Petiška, M. Dufek a Cansado Hemingway

Epilog = doslov, dohra

Cíl: závěrečný proslov, který obsahuje ponaučení z děje nebo přímo vysvětluje vlastní obsah nebo nadčasový smysl a závěr díla

= vysvětlení děje (knihy, dramatu) a jeho zapojením do souvislostí ve společnosti. Někdy to bývá také ukázání postav děje po nějaké době, často po několika letech, tedy co se s nimi nakonec stalo.

1) Závěrečný úryvek z epilogu divadelní hry Lišák Pseudolus (Titus Maccius Plautus)

Sbor: Na tomto světě na prodej je všechno,
i čest a sláva, každý o tom ví.

Foenicium: Srdce, můj pane, to se neprodává,
srdce je dávno víc než drahokam,
ta věc se, pane, jenom darem dává,
já svoje srdce prodat nehodlám.

Kalidorus: Smekl jsem klobouk, opustil jsem
krámeč, a byl jsem na ulici sám.

Sbor: Vždyť lidské srdce, čisté lidské
srdce,
na rynku v krámě není ke koupi.

Kalidorus: Ta dívka ale za mnou z krámku
vyšla, hedvábným hlasem za mnou
volala:

Foenicium: Nermuť se, chlapče, že jsem byla
pyšná,
já nechci k tobě býti zlá,
za lásku, hochu, ke koupi je srdce,
za lásku bych je prodala.

Sbor: Na tomto světě na prodej je všechno,
i čest a sláva, každý o tom ví,
jen čisté srdce, čisté krásné srdce,
za pouhé zlato není ke koupi.

K o n e c

Prolog a epilog - *Příběhy tisíce a jedné noci*

2)

*Ve jménu slitovného pána světa
počíná se nejpodivuhodnější čtení
a sláva těm, kdo dali nám v něm poučení.
Čtete a slyšte, že na zemi zdejší
byli už před vámi šťastní i nešťastnější,
že láska, která lidská srdce mění,
v těch srdcích často sama dojde proměnění,
čtete a slyšte moudrost dávných dob a lidí.
Kdo mnoho ví, nejsladší datle sklídí.*

3) http://i.lidovky.cz/11/023/Ingal/KIM395e23_05_1.jpg

4)

KAŽDOU NOC JISKŘÍ HVĚZDY NAD MĚSTY KÁHIROU, BAGDÁDEM A BASROU, každou noc začínají znovu podivuhodné příběhy arabských nocí a je jich více než tisíc a jeden. Vždyť výraz *tisíc a jedna* neznamenal ani v těch dávných dobách přesný počet, nýbrž veliké množství. Příběhy nekončí, proměňují se. Každou noc začínají znovu podivuhodné příběhy, jenom čas je jiný, jenom hlas je jiný a mění se posluchači.

Podnes vzrušuje posluchače a čtenáře báječný svět arabských tržišť a úzkých tajemných uliček, jeskyně naplněné skvělými poklady, lesk hostin a slavností, nepochopitelná kouzla a divy. Málokdo ze čtenářů si však uvědomí, že všechna ta nadpozemská nádhera má svůj rub v nesmírné chudobě a všechny ty pohádkové hostiny a královské lahůdky jsou růžový oblak vznášející se nad mořem hladu. Pouze láska svítí stejně jasně chudákům i boháčům, pokud je čistá, neschopná zrady a připravena k oběti.

Když jsem rozvažoval nad spoustou starých arabských příběhů, které z nich vyprávět, řídil jsem se dvěma zákony. A nebyly to zákony jiné, než které jsem si uložil už při vyprávění starých řeckých bájí a při vyprávění egyptských, mezopotámských, židovských a českých pověstí. První zákon zní: neopomenout nic podstatného a druhý: vyprávět pro svůj čas. Neboť příběh se nerodí jen v době, kdy vzniká. Znovu a znovu se rodí v dobách, kdy je vyprávěn.

Ať se čtenář nemýlí, to, co četl, není překlad. Čtenářův současník, spisovatel, po svém vybíral, znovu zpracovával a vyprávěl svým současníkům příběhy podle různých starých předloh. Kniha nechce zapřít a nezapírá spisovatelův podíl. Kdo hledá vědeckou úplnost a doslovnou přesnost překladu, ať tedy sáhne po rozsáhlém a vzácném českém překladovém díle profesora Felixe Tauera, nebo ať sáhne po překladech německých, francouzských a jiných.

Každou noc zápasí půvabná vezírova dcera Šahrazád o svůj život. A zápasí tím, čím od nepaměti bojoval o naplnění svého života spisovatel. Slovem. Sděluje příběh, do kterého vkládá svou zkušenost, srdce i rozum. Zápas se opakuje znovu a znovu. Skončit vyprávění znamená smrt. Bezděčně se tak stává vezírova dcera patronkou všech spisovatelů. Všech lidí, kteří tvoří nebo vytvářejí hodnoty a svým dílem zapuzují zkázu a odsunují smrt.

Brandýs nad Labem, v dubnu 1970

Eduard Petiška

Martin Dufek – Tetovaný tulák, salsa a slzy

5)

V lednu 2006 jsem si chtěl s přáteli prohlédnout zemi politického dinosaura a velitele *comandanta* Fidela Castra, který možná zanedlouho zmizí v propadlišti dějin. Samozřejmě jsem se chtěl i podělit o své zážitky a poznatky s vámi čtenáři. A protože chci o Kubě vyprávět i nevázně, pátral jsem tam po zajímavostech, které pobaví. A abych vás pěkně naladil, o jedné kubánské raritě vám řeknu hned. Dočetl jsem se v turistickém průvodci Lonely Planet, kterým jsem se na cestu vybavil, že i tento značně světem sledovaný kontroverzní ostrov má svůj Kocourkov, tedy lokalitu, kde si o jejich obyvatelích zbytek země myslí své. Na Kubě jsou terčem dobromyslného posměchu obyvatelé provincie Pinar del Río. Přezdívá se jim ‚strejcové, venkované *guajiros*‘ a o jejich inteligenci hovoří následující kubánský vtípek *cuento*:

Na zaplněném stadionu v Pinar del Río se odehrává nervy drásající baseballový zápas mezi domácím družstvem a jeho havanskými soky. K odpalu přichází domácí Paco Peréz a komentátor se snaží rozvášněné publikum ještě více vyburcovat a tak hřímá do mikrofonu: „Paco, jsi soustředěný? Zjistíme to. Řekni, kolik je dvě a dvě.“

„Pět.“ odpoví značně nervózní Paco.

„To snad ne!“ vykřikne komentátor a celý stadion začne skandovat: „Dej mu ještě šanci! Dej mu ještě šanci!“

„Tak dobrá Paco, zkusíme to znova,“ pokračuje komentátor. „Kolik je tedy dvě a dvě?“

Paco se ošívá, vždyť ho sleduje celý stadion. „Šest.“

„Je mi líto, Paco, ale dvě a dvě není šest,“ konstatuje komentátor, ale dav ho jednohlasně převálcuje: „Dej mu ještě šanci!“

Komentátor je trpělivý. „Fajn Paco, máš poslední možnost.“

Hráč tentokrát přesvědčivě odpoví: „Čtyři.“ A lidé na tribunách okamžitě vybuchnou: „Dej mu ještě další šanci!“

To by na úvod asi stačilo, ale ještě vám něco řeknu k názvu knihy.

Tetovaný tulák, ...to jsem s dovolením já. Rád se toulám po cizích krajích a před několika lety jsem se nechal tetovat. Je to sice dost osobní záležitost, ale chci objasnit název té části publikace, kterou budete zřejmě vnímat jako popis všeho, co jsem na této cestě viděl a zažil. A ... salsa a slzy, to už, jak poznáte, není můj příběh. Jen jsem ho shodou okolností těsně míjel.

Tak příjemné chvílky nad stránkami.

Martin Dufek
Knižní a hudební nakladatelství Kolodráka

6) <http://www.pohodari.pel.cz/images/pohodari.jpg>

Citace:

1. PLAUTUS, TITUS MACCIUS. *Lišák Pseudolus*. Čítanka pro 8. ročník základní školy a odpovídající ročník víceletých gymnázií. 1. vyd. Praha: SPN, 1996. s.20-21. ISBN 80-85937-39-5.
2. PETIŠKA, EDUARD. *Příběhy tisíce a jedné noci*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1986. str. 7. 32-002-86.
3. http://i.lidovky.cz/11/023/Ingal/KIM395e23_05_1.jpg
4. PETIŠKA, EDUARD. *Příběhy tisíce a jedné noci*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1986. str. 275. 32-002-86.
5. DUFEK, MARTIN, HEMINGWAY, CANSADO. *Tetovaný tulák, salsa a slzy*. 1.vyd. Pelhřimov: Kolodraka, 2017. str. 3-4. ISBN 978-80-254-0696-0.
6. <http://www.pohodari.pel.cz/images/pohodari.jpg>